

ÖZGÜL ÖĞRENME BOZUKLUKLARI

Normal ya da normalin üzerinde zekaya sahip (IQ>85), birincil psikolojik bir problemi, belirgin bir beyin patolojisi, duyuusal bir engeli olmayan, dinleme, konuşma, okuma, yazma, akıl yürütme ile matematik becerilerinin kazanılması ve kullanılmasında önemli güçlükleri olan, ikincil olarak kendini idare etme, sosyal algılama ve etkileşim sorunları yaşayan, standart eğitime rağmen yaşına ve zekasına uygun başarı gösteremeyen bu bireylerdeki durum özgül öğrenme güçlüğü olarak tanımlanmaktadır.

Özgöl Öğrenme Güçlüğünün Sınıflandırılması

Özgöl öğrenme güçlüğü DSM- 5'in tanı ölçütlerine göre sınıflandırılmaktadır. DSM-5' göre Özgöl Öğrenme Bozukluğu tanı ölçütleri şu şekilde sıralanmaktadır.

Gerekli girişimlerde bulunulmuş olmasına karşın, en az altı aydır süren, aşağıdaki belirtilerden en az birinin varlığı ile belirli, öğrenme ve okul becerilerini kullanma güçlükleri

Sözcük okumanın yanlış ya da yavaş ve çok çaba gerektiriyor olması

Okunanın anlamını anlama güçlüğü

Harf harf söyleme/yazma güçlükleri

Sayı algısı, sayı gerçekleri ya da hesaplama güçlükleri

Sayısal uslaşma (akıl yürütme) güçlükleri

Etkilenen okul becerileri, kişisel olarak uygulanan geçerli başarı ölçümleri ve kapsamlı klinik değerlendirme ile doğrulandığı üzere, kişinin kronolojik yaşına göre beklenenden önemli ölçüde ve ölçülebilir derecede altındadır ve okul ya da işle ilgili başarıyı ya da günlük yaşam etkinliklerini ileri derecede bozar.

Öğrenme güçlükleri okul yıllarında başlar, ancak eklenen okul beceriyle ilgili gerekler, kişinin sınırlı yeterliliğini aşmadıkça tam olarak kendini göstermeyebilir.

Özgül öğrenme güçlükleri, anlksal yeti yitimleri, düzeltilmemiş görme ya da duyma keskinliği, diğer ruhsal ve sinirsel bozukluklar, ruhsal- toplumsal güçlükler, okulda kullanılan dili tam bilememe ya da eğitsel yönergelerin yetersizliği ile daha iyi açıklanamaz.

Özgöl Öğrenme Güçlüğünün Nedenleri

Bazı öğrenme güçlüğüne sahip olan çocukların beyin hasarına sahip oldukları ve öğrenme becerilerinin ve davranışlarının bundan etkilendiğı belirlenmiştir. Araştırmalar travmatik beyin hasarı ile bellek ve dikkat problemlerinin ilişkili olduğunu göstermektedir. Forntal lob yaralanmasına sahip olan bireylerde yüksek düzeyde problem çözme, soyutlama, yürütücü işlevlerde problem görölmektedir. Eğer dil alanında bir hasar varsa okuduğunu anlama, imla, alıcı ve ifade edici dil becerileri etkilenmektedir.

Yapısal alışmalar, öğrenme bozukluğu olan çocukların beyin yapılarında özellikle normal çocuklardan farklı olan bölgeler olduğunu göstermektedir. Ancak belirlenen yapısal farklılıkların beynin bilişsel işlevlerine nasıl yansıdığı ve ne lde etkilediği açık değildir. Okuma bozukluğunda fonolojik farkındalık sorunu olduğunu ileri süren kuram bugüne kadar üzerinde en fazla çalışılmış olan ve en fazla kabul gören kuramdır. Farklı yaş grupları, farklı görevler, hatta farklı dillerde yapılan işlevsel görüntüleme çalışmalarının tümünde fonolojik işlevler sırasında sol temporal parietal bölgede beklenen aktivasyonun olmaması ortak bir bulgudur. Grsel uyarıların işlemesinde sorun olduğunu ileri süren kurama göre disleksiye sahip olanlar, okuma sırasında bir harften diğerine geçerken önceki harfin görüntüsünü görmeye devam ettiklerinden harfleri net görememektedirler.

Kaynak

Doğan, H. (2018). Özgöl öğrenme güçlüğü gösteren çocuklar. N. Aral ve F. Gürsoy (Eds.). *Özel gereksinimli çocuklar ve eğitimleri: Özel gereksinimli çocuklar*. İçinde (s. 46-65). Ankara: Hedef Yayıncılık.